

PERE MARTÍ

La (falsa) centralitat de CiU

D'ençà que va perdre el Govern de la Generalitat, CiU viu immersa en un debat estèril sobre com mantenir la centralitat política. Es planteja el debat com si la centralitat política fos un concepte estàtic, situat dins uns paràmetres inamovibles i que sempre són els mateixos. S'assegura, per exemple, que el sobiranesisme equival a "radicalització", mentre que les postures autonomistes i regionalistes equivalen a la "moderació" i, per tant, se situen suposadament en la centralitat política. Aquest és un plantejament absolutament fals, a més d'erroni.

En primer lloc, la centralitat política no és un concepte estàtic. Evoluciona amb el pas del temps i es modifica en funció de la conjuntura, de la maduració de la societat i de la percepció que té l'electorat de la realitat. Per exemple, demanar el divorci o l'avortament l'any 75 podia ser considerat radical o propi de posicions d'extrema esquerra. En canvi, avui, gairebé trenta anys després, aquestes reivindicacions són assumides per la majoria de la societat i el que és radical i extremista és rebutjar-les. La centralitat, en matèria social, s'ha desplaçat, i avui ja només pot ser considerat radical demanar el reconeixement del dret dels homosexuals a adoptar, cosa que d'aquí a quinze anys serà absolutament normal, perquè la societat ho haurà assumit.

En el terreny de l'autogovern passa el mateix. Demanar autogovern, l'oficialitat del català o un ensenyament públic, català i gratuït a l'any 75 podia ser considerat radical o extremista. En canvi, avui per avui, és una realitat àmpliament compartida per la majoria de la societat catalana. Per tant, la centralitat del catalanisme polític ja no està en els plantejaments autonomistes o regionalistes, sinó en propostes més avançades, de superació d'aquest marc, perquè la societat catalana ha pogut constatar les insuficiències del plantejament autonomista, que no resol ni els problemes que té plantejats el país (dèficit fiscal, infraestructures insuficients...) ni les seves aspiracions de futur. Per tant, avui la centralitat del catalanisme polític se situa en un nou estadi reivindicatiu, que fa plantejaments obertament sobiranistes, ja sigui en el terreny polític com també en el fiscal, amb la necessitat de dotar-se d'un concert econòmic. Aquests plantejaments ja no són radicals, són compartits per la majoria dels catalanistes i per un nombre creixent de catalans, tal com demostren els recents resultats electorals al Parlament de Catalunya, on hi continua havent una majoria sobiranista (CiU+ERC+ICV), encara que després no s'expressi en forma de coalició de govern.

"El que representa la centralitat política dins el catalanisme és demanar el vot negatiu a la Constitució europea, i si CiU aposta pel sí o per l'abstenció, estarà fent un pas més per regalar l'hegemonia del nacionalisme a ERC"

El que és radical avui a Catalunya és fer plantejaments autonomistes, de manteniment de l'actual nivell d'autogovern o de limitació de les aspiracions de futur. Aquest és el plantejament que fa el PP de Catalunya i es el quart partit de l'arc parlamentari. És, per tant, un posicionament marginal, tot i que el comparteixen alguns sectors minoritaris del PSC. En canvi, la majoria de la societat catalana comparteix la necessitat de superar l'actual marc autonòmic, que passa de moment per la possibilitat de fer un nou Estatut i assolir un nou sistema de finançament equiparable al del concert, sense renunciar a anar més enllà si aquesta via també fracassa.

Aquesta evolució de la centralitat del catalanisme l'ha captada perfectament ERC i s'hi ha sumat, rebaixant alguns plantejaments, amb l'objectiu d'esdevenir majoritària. En canvi, CiU sembla que tingui dubtes a l'hora de voler-la mantenir. El problema per a CiU no es

fer d'ERC, sinó que ERC està fent de CiU i li està robant l'hegemonia en la centralitat de l'espai catalanista. Davant aquesta realitat, si la federació nacionalista opta per retrocedir, per renunciar a plantejaments obertament sobiranistes, no retrobarà cap espai propi ni passat ni perdut, senzillament perdrà la centralitat i anirà progressivament marginalitzant-se, perquè l'electorat nacionalista anirà engreixant el nou referent que representa millor la centralitat catalanista de futur, que serà ERC.

En aquest context, el debat sobre la futura Constitució europea és clau per al futur de CiU. No és una qüestió secundària quin posicionament pren la federació nacionalista, perquè servirà per veure si és capaç de situar bé el termòmetre per detectar la temperatura de la societat catalana. És evident que el grau d'insatisfacció o de rebuig que desperta entre el catalanisme el nou text constitucional europeu és àmpliament majoritari i que aquest rebuig és compatible amb el manteniment d'un sentiment europeista. El que es rebutja no és Europa, sinó l'Europa que dissenya aquesta Constitució, que no reconeix la diversitat dels pobles que la integren, entre ells el català, i a més conté profunds dèficits democràtics pel que fa al seu entramat institucional. Dins el catalanisme, el que és radical, o marginal, és votar que sí. El que representa la centralitat política dins el catalanisme és demanar el vot negatiu, i si CiU aposta pel sí o per l'abstenció, estarà fent un pas més per regalar l'hegemonia del catalanisme a ERC.

Pere Martí és periodista